

Policy för avvikelser från god forskningssed

1. Inledning

Barncancerfonden ska finansiera den bästa forskningen inom barncancerområdet. Forskning med stöd från Barncancerfonden ska följa god forskningssed och Barncancerfondens medel ska inte gå till projekt som kan vara olämpliga. Barncancerfonden ska iakttä saklighet och opartiskhet och beakta allas likhet inför lagen.

Avvikelser från god forskningssed inkluderar, men är inte begränsat till:

- brott mot gällande lagar, förordningar och föreskrifter
- avsaknad av etik tillstånd eller andra tillstånd och godkännanden
- avsteg från etik tillstånd eller andra tillstånd och godkännanden
- oredlighet i forskning (definieras i Lag (2019:504))
- brott mot för forskningsområdet etablerade etiska principer
- andra ageranden eller omständigheter som gör att projektet är olämpligt eller att den anslagsansvarige är olämplig som mottagare av medel från Barncancerfonden

2. Syfte

Denna policy syftar till att framställa vilka förebyggande åtgärder Barncancerfonden vidtar för att undvika avvikelser från god forskningssed samt vilka åtgärder Barncancerfonden kan vidta i det fall sådana avvikelser sker.

3. Parter och ansvar för god forskningssed

Part	Ansvar
Huvudsökande	<ul style="list-style-type: none"> Att lämna korrekta uppgifter i ansökan Att redogöra för nödvändiga tillstånd och godkännanden i ansökan samt på begäran från Barncancerfonden
Medsökande	<ul style="list-style-type: none"> Att lämna korrekta uppgifter till huvudsökande i ansökan
Prefekt, verksamhetschef eller motsvarande	<ul style="list-style-type: none"> Säkerställa att lagar, förordningar, god forskningssed samt lokala föreskrifter efterföljs Vid kännedom om misstänkt avvikelse från god forskningssed omedelbart meddela detta till Generalsekreteraren
Anslagsansvarig	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarig i förhållande till Barncancerfonden och anslagsförvaltande organ Följa lagar, förordningar, god forskningssed samt lokala föreskrifter vid anslagsförvaltande organ Se till att medsökande informeras om och följer villkoren
Anslagsförvaltande organ	<ul style="list-style-type: none"> Säkerställa att lagar, förordningar, god forskningssed samt lokala föreskrifter finns och efterföljs Vid kännedom om misstänkt avvikelse från god forskningssed omedelbart meddela detta till Barncancerfonden
Anslagsmottagare	<ul style="list-style-type: none"> Följa lagar, förordningar, god forskningssed samt lokala föreskrifter vid anslagsförvaltande organ
Barncancerfonden	<ul style="list-style-type: none"> Informera huvudsökande om förebyggande åtgärder för god forskningssed i ansökningssystemet och på hemsidan Reglera förebyggande åtgärder för god forskningssed i kontraktet Bedöma rimligheten i uppgifter lämnade i ansökan och på kontraktet Vidta åtgärder vid avvikelser från god forskningssed
Beslutsfattandeinstans	<ul style="list-style-type: none"> Utöva tillsyn att god forskningssed efterlevs Rättslig prövning av ärenden gällande avvikelser från god forskningssed

Tabell 1. Översikt av parter samt deras respektive ansvar gällande god forskningssed. Se "Definitioner" för beskrivning av respektive part. Se Tabell 2 för en översikt av beslutsfattande instanser.

4. Beslutsfattande instanser för ärenden gällande avvikelser från god forskningssed

Ärenden gällande avvikelser från god forskningssed hanteras i olika instanser beroende på ärendets karaktär. Nedan tabell ger en sammanställning över instanser som hanterar sådana ärenden. Vissa avvikelser kan hanteras i andra instanser.

Typ av avvikelse	Beslutande instans	Lag	Tillstånd eller godkännande söks vid
Oredlighet i forskning	Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	Lag (2019:504)	N/A
Etikprövningsmyndighetens tillstånd	Överklagandenämnden för etikprövning	Lag (2003:460)	Etikprövningsmyndigheten
Djuretiskt tillstånd	Länsstyrelserna eller annan myndighet	Lag (2018:1192)	Jordbruksverket
Läkemedelsverkets tillstånd	Läkemedelsverket	Flera	Läkemedelsverket
Andra avvikelser	Anlagsförvaltande organ	Flera	N/A

Tabell 2. Översikt av instanser som hanterar ärenden gällande avvikelser från god forskningssed.

5. Grundläggande ställningstagande vid avvikelser från god forskningssed

Barncancerfondens grundläggande ställningstagande i ärenden gällande avvikelser från god forskningssed är att Barncancerfonden avvaktar beslut från beslutsfattande instans innan Barncancerfonden vidtar några egna åtgärder. Undantag kan göras om Barncancerfonden så finner nödvändigt. Ärenden gällande avvikelser från god forskningssed ska dokumenteras skriftligen.

6. Förebyggande åtgärder för god forskningssed

Barncancerfondens förebyggande åtgärder för god forskningssed görs primärt i två olika handlingar: ansökan samt kontraktet.

I ansökan ska huvudsökande redogöra för samtliga tillstånd och godkännanden som behövs för det aktuella projektet. Efter inskickande signerar huvudsökande ansökan och intygar med detta att de uppgifter som lämnats i ansökan är korrekta.

I kontraktet regleras de allmänna kontraktsvillkor som gäller för ett beviljat projekt. Anslagsansvarig signerar kontraktet och förbinder sig med detta att följa med anslaget förbundna villkor. Prefekt, verksamhetschef eller motsvarande signerar också kontraktet och godkänner med detta de villkor som gäller för anslagsförvaltande organ.

7. Åtgärder vid avvikelser från god forskningssed

Vilka åtgärder Barncancerfonden vidtar i ärenden om avvikelser från god forskningssed är beroende av i vilken instans ärendet befinner sig och graden av allvarighet. Barncancerfondens grundläggande ställningstagande vid avvikelser från god forskningssed enligt ovan är alltid utgångspunkten. Barncancerfonden kan dock

alltid göra en bedömning i varje enskilt fall om, och i så fall vilka, åtgärder som bör vidtas.

7.1 Ärenden under behandling

Om det uppdagas att en anslagsmottagare, huvudsökande eller medsökande är anmäld för någon slags avvikelse från god forskningssed eller att ett sådant ärende är under behandling gör Barncancerfonden en bedömning om beslut i ärendet kan inväntas eller om Barncancerfonden bör agera i väntan på beslut.

I det fall ärendet bedömes särskilt allvarligt kan Barncancerfonden vidta en eller flera av följande åtgärder i avvaktan på beslut:

- Ansökningar under behandling bordläggs
- Beviljade projekt fryses och inga ytterligare medel utbetalas
- Anslagsförvaltande organ kontaktas och ombeds att utbetalningar som ännu inte överförts till projektet hålls inne

7.2 Beslut fattat av beslutsfattande instans

7.2.1 Fastställande att avvikelse från god forskningssed inte har förekommit

Om beslutsfattande instans fastställer att en anslagsmottagare, huvudsökande, eller medsökande inte gjort sig skyldig till avvikelse från god forskningssed kan, i det fall åtgärder för ärenden under behandling vidtagits:

- Bordlagda ansökningar behandlas
- Medlen i beviljade projekt betalas ut
- Den anklagade frias på ett tydligt sätt

7.2.2 Fastställande att avvikelse från god forskningssed har förekommit

Om beslutsfattande instans fastställer att en anslagsmottagare, huvudsökande, eller medsökande har gjort sig skyldig till avvikelse från god forskningssed kan Barncancerfonden vidta en eller flera av följande åtgärder:

- Ansökningar under behandling avslås
- Beviljade projekt dras in
- Medel som utbetalts återkrävs
- Vederbörande avstängs från att söka nya medel från Barncancerfonden under tre (3) år från beslutsdatum eller på livstid i särskilt allvarliga fall
- Beviljade projekt kan överföras till annan anslagsansvarig och/eller annat anslagsförvaltande organ

8. Beslutanderätt

Beslut i frågor om avvikelser från god forskningssed fattas av Barncancerfondens granskningskommitté för avvikelser från god forskningssed. Granskningskommittén består av Barncancerfondens styrelseordförande, generalsekreterare, ordförande i forskningsnämnden samt forskningschef. Vid behov kompletteras kommittén med juridisk kompetens. Vidare riktlinjer för denna kommitté finns i dokumentet *Instruktioner för Barncancerfondens granskningskommitté för avvikelser från god forskningssed*.

9. Definitioner

Anslagsansvarig

Huvudsökande som beviljats anslag blir Anslagsansvarig. Anslagsansvariges åtaganden regleras i punkt 1 i "Allmänna kontraktsvillkor för anslag från Barncancerfonden". Anslagsansvarig benämns i vissa skrifter *Forskaren*.

Anslagsförvaltande organ

Det universitet, högskola eller annan organisation med forskning som uppgift som förvaltar det beviljade anslaget. Anslagsförvaltande organs åtaganden regleras i punkt 2 i "Allmänna kontraktsvillkor för anslag från Barncancerfonden". Anslagsförvaltande organ benämns i vissa skrifter *Forskningshuvudmannen*.

Anslagsmottagare

Med anslagsmottagare avses både anslagsansvarig och medsökande. Anslagsmottagares åtaganden regleras i punkt 1 i "Allmänna kontraktsvillkor för anslag från Barncancerfonden".

Beslutsfattande instans

Den myndighet eller motsvarande som fattar beslut i ärenden gällande avvikelser från god forskningssed, t.ex. Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, Överklagandenämnden för etikprövning, Länsstyrelserna eller annan myndighet eller motsvarande.

Forskaren

Se *Anslagsansvarig* samt *Huvudsökande*.

Forskningshuvudmannen

Se *Anslagsförvaltandeorgan*.

Huvudsökande

Huvudansvarig för ansökan och den vars konto är kopplad till ansökan. Huvudsökande till beviljad ansökan blir *Anslagsansvarig*.

Medsökande

Huvudsökande kan ha en eller flera medsökande på sin ansökan. Både huvudsökande och medsökande blir anslagsmottagare för beviljade ansökningar.

Prefekt, verksamhetschef eller motsvarande

Den person som är ansvarig för personal och ekonomi för det administrativa område som sökande tillhör. Vissa skrifter använder endast begreppet *Forskningshuvudmannen*.

Projekt

Samlad benämning på alla typer av beviljade anslag från Barncancerfonden: projektanslag, tjänster, implementeringsanslag, planeringsanslag, kliniska forskarmånader, reseanslag, symposier, forskarutbildningskurser, metodikstudier och gästföreläsare.